BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Anul 136 Sibiu, 15 ianuarie 1988 Nr. 3—4/1988

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

OMAGIU PREŞEDINTELUI ŢĂRII

Sfîntul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

MULT STIMATE DOMNULE PREŞEDINTE NICOLAE CEAUŞESCU

La fericitul jubileu de astăzi, cînd pe răbojul dăinuirii noastre naţionale se încrustează cu slove de aur aniversarea a 70 de ani de viaţă ai Domniei Voastre — din care mai bine de cinci decenii şi jumătate le-aţi dăruit în slujba propăşirii necontenite a Patriei şi împlinirii celor mai cutezătoare idealuri ale poporului român — Sfîntul Sinod, clerul şi credincioşii Bisericii Ortodoxe Române, alături de toţi fiii acestui pămînt străbun, îşi îndreaptă gîndurile către Dumneavoastră, cu aleasă preţuire, vie recunoştinţă şi neţărmurită dragoste, aducîndu-Vă un vibrant omagiu de înaltă stimă şi cinstire, împreună cu cele mai călduroase urări de sănătate, fericire, viaţă îndelungată şi noi puteri de muncă în călăuzirea, dezvoltarea şi ridicarea scumpei noastre patrii pe cele mai înalte trepte de lumină şi de afirmare a prestigiului ei în lume.

Răsfoind bucoavna vremii, în istoria mai mult decît bimilenară a poporului nostru întîlnim aşezate la loc de cinste numele unor mari personalităţi care, identificîndu-se cu interesele şi aspiraţiile vitale ale întregii naţiuni şi întruchipînd virtuţile şi idealurile cele mai nobile ale acesteia — de libertate, dreptate socială, independenţă şi unitate naţională — făurind punţi nemuritoare care leagă trecutul de prezent şi prezentul de viitor, s-au bucurat de înaltă şi îndreptăţită cinstire atît din partea contemporanilor cît şi a urmaşilor lor, rămînînd peste veacuri pilde vrednice de îndreptăţită mîndrie naţională. Nicicînd însă poporul român nu şi-a găsit o mai desăvîrşită întruchipare a strădaniilor şi a năzuinţelor sale celor mai alese, ca acum, în vremea noastră, în personalitatea proeminentă a Domniei Voastre, vlăstarul cel mai strălucit al acestui neam, care aţi odrăslit din sînul lui, v-aţi identificat cu idealurile lui şi aţi dat viaţă celor mai înalte aspiraţii ale înaintaşilor, înălţînd pe culmile cele mai înalte viaţa materială şi spirituală a întregii noastre naţiuni şi făcînd cunoscut pretutindeni mesajul ţării noastre de pace, înţelegere şi conlucrare frăţească cu toate popoarele lumii.

Prin activitatea neobosită, pe cît de înţeleaptă, pe atît de bogată şi multilaterală a Domniei Voastre, v-aţi înscris cu cinste în istoria României contemporane ca un mare creator de epocă, legat prin toate fibrele de binele, fericirea şi aspiraţiile cele mai nobile ale poporului român. Gîndirea fecundă pe care aţi făcut-o simţită în toate domeniile de activitate din patria noastră a determinat dezvoltarea fără precedent a întregii activităţi a ţării noastre din ultimele decenii şi situarea ei pe un drum de necontenită propăşire materială şi spirituală. Vremea de rodnice înfăptuiri de cînd vă aflaţi la conducerea ţării noastre — denumită cu drept cuvînt *„Epoca Nicolae Ceauşescu"* — a pus în lumină în modul cel mai convingător dăruirea totală şi identificarea Dumneavoastră cu aspiraţiile fundamentale ale naţiunii române. Legat fiinţial de poporul în sînul căruia v-aţi născut şi aţi crescut, aţi stimulat în modul cel mai înalt încrederea acestuia în propriile sale capacităţi creatoare, conştiinţa de sine şi voinţa neclintită de a-şi afirma şi apăra existenţa sa pe vatra străbună în care s-a născut şi a dăinuit neîntrerupt de-a lungul veacurilor.

Lupta hotărîtă a Domniei Voastre pentru independenţă şi suveranitate naţională a devenit o componentă a societăţii noastre româneşti contemporane, reunind pe toţi fiii patriei în aceleaşi năzuinţe de apropiere, înfrăţire şi îmbogăţire necontenită a patrimoniului spiritual al României de azi.

(Continuare în pag. a 3-a)

SFÎNTUL SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Preşedinte
TEOCTIST
Patriarh

† ANTONIE
Mitropolitul Ardealului

† NESTOR
Mitropolitul Olteniei

† NICOLAE
Mitropolitul Banatului

† ANTIM
Arhiepiscopul Tomisului şi Dunării de Jos

† TEOFIL
Arhiepiscopul Vadului, Feleacului şi Clujului

† GHERASIM
Episcopul Rîmnicului şi Argeşului

† EPIFANIE
Episcopul Buzăului

† EFTIMIE
Episcopul Romanului şi Huşilor

† EMILIAN
Episcopul Alba Iuliei

† TIMOTEI
Episcopul Aradului, Ienopolei şi Hălmagiului

† VASILE
Episcopul Oradiei

† NIFON PLOIEŞTEANUL
Episcop-vicar patriarhal

† VASILE TÎRGOVIŞTEANUL
Episcop-vicar patriarhal

† ROMAN IALOMIŢEANUL
Episcop-vicar

† PIMEN SUCEVEANUL
Episcop-vicar

† DAMASCHIN SEVERINEANUL
Episcop-vicar

† LUCIAN TOMITANUL
Episcop-vicar

† IUSTINIAN MARAMUREŞANUL
Episcop-vicar

† CALINIC ARGEŞANUL
Arhiereu vicar

† IOACHIM VASLUIANUL
Arhiereu vicar

† GHERASIM HUNEDOREANUL
Arhiereu vicar

Ziua de 26 ianuarie se înscrie în galba de aur a sărbătorilor poporului nostru. În această zi de înaltă cinstire a conducătorului patriei şi poporului nostru, Domnul Nicolae Ceauşescu, cu prilejul aniversării a 70 de ani de viaţă şi a peste 55 de ani de eroică activitate pusă în slujba poporului, a patriei, privim cu bucurie şi mîndrie la cununa istorică a realizărilor obţinute în ţara noastră, prin munca întregului popor în ultimii ani, realizări ce poartă numele ctitorului noii epoci în care trăim şi care au la bază gîndirea sa revoluţionară.

„Epoca Ceauşescu" o vedem în fiecare clipă şi la fiecare pas pe care-l facem pe calea progresului şi civilizaţiei. Ea reflectă apogeul înfăptuirilor celor mai nobile idealuri visate de moşii şi strămoşii noştri, care ne-a fost dat să le trăim noi, generaţiile de astăzi.

În acest sens, cel mai potrivit omagiu pe care-l putem aduce iubitului conducător al poporului nostru constă în reamintirea cîtorva din marile realizări din anii pe care-i trăim, sub înţeleapta-i conducere.

Pentru că în anul care a trecut s-au împlinit 25 de ani de la încheierea procesului cooperativizării în agricultură, menţionăm că în acest domeniu s-au obţinut realizări remarcabile, prin faptul că s-a dat o atenţie deosebită mijloacelor materiale corespunzătoare, bazei tehnico-ştiinţifice menite să faciliteze împlinirea planurilor legate de agricultura socialistă şi să garanteze eficienţa producţiei. În paralel, s-a dezvoltat puternic învăţămîntul general şi de specialitate creindu-se licee agricole şi facultăţi de profil, urmărindu-se buna formare a cadrelor pentru toate sectoarele agricole. Perioada care s-a inaugurat în 1965 a plasat agricultura României pe noi coordonate de progres şi a necesitat trecerea la noua revoluţie agrară, adică la o modernizare a forţelor de producţie ale acestei ramuri, la perfecţionarea formelor de organizare şi conducere, la creşterea mai accentuată a randamentelor şi productivităţii muncii. În felul acesta producţia de cereale a ajuns cea mai mare din istoria ţării. Aceste performanţe au fost posibile şi datorită faptului că în perioada 1981—1985 au fost alocate ştiinţei şi tehnologiei fonduri de aproape două ori mai mari comparativ cu cincinalul anterior.

*

Dacă încercăm să cuprindem în cifre, şi la nivel economic, chipul cel nou al patriei în această epocă de după 1965, ceea ce obţinem, este imaginea unei Românii ale cărei împliniri strălucesc cu pregnanţă în cartea de aur a gloriei neamului nostru. Tabloul sintetic astfel obţinut înfăţişează constanţa dinamismului creşterii economice, România situîndu-se pe primele locuri în lume în ceea ce priveşte ritmul de dezvoltare economico-social.

În comparaţie cu anul 1965 avuţia naţională a crescut în prezent de aproximativ şase ori, iar venitul naţional pe locuitor a sporit în acest timp de la 8 700 lei la 37 000 lei, fapt care a făcut posibilă reducerea de-

REDACŢIA

(Continuare în pag. a 3-a)

„Hai să dăm mînă cu mînă"

Unirea Principatelor Române: Muntenia şi Moldova, înfăptuită la 24 Ianuarie 1859, marchează o primă etapă în procesul de formare a statului naţional român unitar.

Acest eveniment are la bază năzuinţa de totdeauna a românilor de pe ambele versante ale Carpaţilor de a trăi într-o singură ţară şi sub sceptrul unei singure cîrmuiri politice proprii.

La 1600, Mihai Viteazul n-a făcut altceva decît să vină în întîmpinarea unei astfel de năzuinţe şi să o transforme în realitate. Solidarizarea maselor româneşti din Transilvania cu oastea învingătorului de la Şelimbăr a constituit dovada că cel care venise şi cei care îl primiseră erau de mai înainte întru toate una, vorbind aceeaşi limbă şi avînd aceeaşi credinţă. Un astfel de gînd, că şi dincolo de Carpaţi este acelaşi pămînt străbun pe care trăiesc tot fraţi de ai săi, l-a purtat pe Mihai spre Transilvania şi deopotrivă spre Moldova. N-a fost de altfel numai gîndul lui acesta ci l-au nutrit şi alţi domni români anteriori. Bogdan al II-lea, de pildă, credea pe la 1450, că este ceva firesc ca Moldova „una să fie" cu Transilvania pentru că şi într-o parte şi în cealaltă trăiesc oameni de aceeaşi origine. La fel, Vlad Ţepeş considera Muntenia şi Transilvania „o singură ţară" pentru aceleaşi motive. Iar Ştefan cel Mare, într-o solie adresată Veneţiei, numea Muntenia „l'altra Valachia", deci o altă ţară românească, soră de sînge cu Moldova peste care stăpînea el. Aceste trei provincii formau Dacia Veche. Ele se asemănau atît de mult „între sine încît erau menite pentru un singur popor şi o singură domnie" cum scria Ion Budai Deleanu.

Mihai Viteazul a voit şi a izbutit să aşeze această domnie peste poporul care s-a zămislit aici şi a rămas statornic pe vatra strămoşească, în ciuda tuturor vicisitudinilor.

Din păcate, unirea realizată de el a durat foarte puţin, dar ea a dobîndit valoare de simbol şi ca atare a aprins şi mai puternic năzuinţele de unitate şi independenţă ale românilor.

La 1859, voinţa de unire a românilor n-a mai putut fi înfrîntă. Cu toată opoziţia marilor puteri (cît de mult ne-a însoţit în timp această opoziţie!), adunarea ad-hoc a Moldovei, întrunită la Iaşi în 7 octombrie 1857, a hotărît „Unirea Principatelor într-un singur stat sub numele de România". A doua zi, adunarea ad-hoc din Ţara Românească adopta aceeaşi hotărîre: „Unirea Principatelor într-un singur stat şi subt un singur guvern". Justificarea acestei măsuri a fost făcută în chip magistral de către marele bărbat al naţiunii române, Mihail Kogălniceanu. Dorim unirea Principatelor — arăta el — pentru că „este firească, legiuită şi neapărată, pentru că sîntem acelaşi popul, omogen, identic ca nici un altul, pentru că avem acelaşi început, acelaşi nume, aceeaşi limbă, aceeaşi religie, aceeaşi istorie, aceeaşi civilizaţie, aceleaşi instituţii, aceleaşi legi, aceleaşi obiceiuri, aceleaşi temeri şi aceleaşi speranţe, aceleaşi trebuinţe de îndestulat, aceleaşi hotare de păzit, aceleaşi dureri în trecut, acelaşi viitor de asigurat şi, în sfîrşit, aceeaşi misie de îndeplinit". Copleşitor de multe lucruri aveam în comun ca să mai fi rămas separaţi. Şi totuşi, Conferinţa de la Paris, ţinută în mai—august 1858, a adoptat o Convenţie prin care stabilea doar o unire formală a Principatelor, sub denumirea de „Principatele Unite ale Moldovei şi Ţării Româneşti", fiecare avînd domnul şi guvernul ei, adunarea legislativă şi administraţia proprie. Din nou împotrivirea puterilor străine!

(Continuare în pag. a 2-a)

Pr. prof. *Dumitru Abrudan*

FERICIRILE

Alegerea celor doisprezece ucenici însemna o nouă pagină în lucrarea pentru care Domnul Hristos venise în lume. Nu avea nevoie de ei ca să-L sprijine în această lucrare și nici ca să-L apere de aceia ce îl vor dușmani în ascuns sau pe față. De ei va fi nevoie nu acum, ci atunci cînd El nu va mai fi în lume: cuvîntul rostit, predania și învățătura Sa trebuiau duse mai departe. Cu alegerea celor doisprezece, Iisus Hristos a făcut — cum s-ar spune astăzi — deschiderea solemnă a Noului Așezămînt.

Primul amvon al acestei predanii a fost muntele. Se numea Kurum Hattin, nu prea departe de Tiberiada. De atunci își va schimba numele și se va numi Muntele fericirii. Frumoasă și binemeritată numire.

Pe vîrful lui era un platou care putea primi cîteva mii de oameni. În ziua aceea, cînd Iisus rosti Fericirile, aceste cîteva mii de oameni erau acolo. Evangheliștii n-au evaluat numărul lor, ci vorbesc numai că se găsea o mulțime mare de noroade.

Așadar, Iisus și ucenicii se găseau pe acest platou al muntelui. De jur împrejur, noroadele veneau să-L asculte și să le tămăduiască bolnavii. Și-L ascultau într-o desăvîrșită tăcere și-I urmăreau ideile căci vorbea cu o atenție sporită, iar lor le plăcea tot ceea ce le spunea. Va veni vremea cînd singuri vor mărturisi: „Niciodată nu a vorbit om ca Acesta".

Muntele era o minunată priveliște, un splendid tablou de frumusețe a naturii: un loc înalt cu o culme netedă. La poalele lui, Tiberiada, numită cînd lac, cînd mare — își întindea albastrul apelor pe malul cărora trudeau pescarii. Mai toți locuitorii din jurul Tiberiadei trăiau de pe urma ei. Pescari, mulți pescari. Pescari erau și ucenicii lui Iisus: nu toți, ci mai toți.

Locul ales e deosebit de frumos: părea un loc retras ce te îndeamnă la reculegere și rugăciune și el va fi acela care va aduce lumii o schimbare,făcînd-o să se îndrepte pe adevăratul drum al fericirii. Învățătura ce s-a rostit aici a ajuns pînă în vremea noastră — și va rămîne pînă la sfîrșit de veac — și ea stă la temelia Bisericii lui Hristos.

Muntele cu piscurile lui colțuroase, marea cu apele ei înfuriate — sau liniștite ca un vis de evanghelie — șesul ce se întindea în nemărginirea orizontului... iată cum arăta cel dintîi amvon al lui Hristos din înălțimea căruia s-a rostit o învățătură ce avea să schimbe sufletul omului și chipul acestei lumi. Datorită ei, năpăstuiții vieții și oropsiții tocmelilor omenești vor primi plată pentru pacea pe care au dorit-o, dreptatea ce au făcut, nedreptatea ce li s-a dat, mila ce au avut, urgisirea ce li s-a adus. Și plata va fi una singură — dar ce plată măreață: împărăția cerurilor!

Privind această mulțime, Iisus rosti:

„FERICIȚI CEI SĂRACI CU DUHUL"...

Întîi săracii: ei au fost în toate timpurile și în toate laturile. Omul — în ignoranța lui — adeseori îl fericește pe cel bogat. Uită — sau nu vrea să știe — că neajunsurile bogăției sînt mai mari decît neajunsurile săraciei. Să se gîndească numai la lăcomia bogatului sau la zgîrcenia lui. Mila nu totdeauna face casă bună cu punga bogatului. Ea, parcă, sălășluiește mai degrabă în inima săracului. Văduva aruncase doar doi bănuți în cutia templului, dar cu mult mai mult decît cel care dăruise o sută: ea dase totul, celălalt avea de o sută de ori — sau de șapte sute de ori — mai mult.

Sărăcia și sărăcirea nu sînt numai de un neam: e sărăcia de a nu avea punga cu bani, dar e și sărăcirea de a-ți îndepărta inima de darurile și de bucuriile lumii. Sărac e și cel ce se desparte de bogăție spre a-L urma pe Hristos, primind o altă bogăție. Sărac cu duhul este și cel smerit cu inima și cel umil și umilit și cel ce, făcînd binele, cunoaște dispretul bogăției și caută împărăția lui Dumnezeu. Pe aceștia îi iubește Iisus și pe ei îi fericește. Așadar, prima condiție a fericirii e sărăcia — sau sărăcirea — omului de rău și pe temelia ei se reazemă Evanghelia lui Hristos. Trudnică și grea încercare atîta vreme cît sărăcia vietii noastre spirituale rămîne cale piezișă și anevoioasă care ne apasă la întocmirea fericirii.

„FERICIȚI CEI CE PLÎNG"...

Plînsul este firesc, este omenesc și este propriu vieții noastre sufletești. El ușurează și limpezește ochii trupului, dar și ochii minții. După ce ai plîns ești altul: acum vezi mai bine și răul pe care l-ai făcut și binele pe care l-ai uitat, și păcatul pe care erai să-l săvîrșești și pe acela de care trebuie să te ferești. Plîngi pentru păcatele ce s-au adunat ca norii de cer, pentru răul care te stăpînește și nu poți fugi de el.... plîngi pentru binele pe care n-ai vrut să i-l faci aproapelui tău cînd a fost în necaz sau la strîmtoare... plîngi pentru tot răul din tine de care nu te poți lipsi și totuși nădăjduiești că bunul Dumnezeu te va auzi și îți va întinde mîna Sa întru ajutorare, așa cum a plîns Petru după ce s-a lepădat de Hristos la vremea sfintelor Sale pătimiri.

Plînsul — dacă e sincer și dacă e plin de căință — duce la despovărare, la împăcare și liniște, la îndreptare și, în sfîrșit, la împărăția lui Dumnezeu. Ce, oare, ne-am putea dori mai mult?

„FERICIȚI CEI BLÎNZI"...

Dacă, uneori, omul e sărac, dacă uneori, plînge pentru firești și omenești pricini, iubirea față de semenul său îi cere să fie blînd. A fi blînd — și blînd nu poți fi decît iubindu-ți aproapele — înseamnă a împlini o altă lege a firii, lege ce-și are resorturile în înseși temeliile vieții noastre. Dar a fi blînd iată, acum, este o poruncă dumnezeiască. Blînd este cel care în ocara ce i se aduce, știe să rabde. Blînd este cel care în întristările vieții nu cade pradă mîniei, ci îndură nedreptatea asupritorului, învățîndu-l astfel cum ar trebui să fie el însuși. Această blîndețe poate schimba răul în bine, mîncluna în adevăr, ura în dragoste, păcatul în virtute. Ea înseamnă un eroism moral menit să schimbe în bine chipul lumii, căci nu trebuie să uităm că pildă de blîndețe și bunătate a fost Însuși Fiul lui Dumnezeu care ne-a spus: „Învățați-vă de la Mine, că sînt blînd și smerit cu inima".

Într-adevăr, cu o vorbă bună se poate deschide multe inimi și cîștiga multe suflete, așa cum se poate stinge o vrajbă și înlătura o împovărătoare judecată. Blîndețea e îngăduitoare, iertătoare și face ca în lume să fie loc pentru toți, fără ură și fără nedreptate. La porțile ei se sfarmă tot răul și cad toate lanțurile. Dacă Goethe — murind — a cerut „mai multă lumină" — adevăratul creștin ar trebui să spună „mai multă bunătate", prin ea dobîndind, aici — dragostea și prețuirea tuturor — iar dincolo, cerul lui Dumnezeu.

„FERICIȚI FĂCĂTORII DE PACE"...

Noaptea Betleemului vestise lumii pace și înțelegere, iar îngerii spuseseră că menirea Noului Născut era înlăturarea vrajbei și a pricinilor de dezbinare spre a întemeia o pace între om și semenii lui și o pace între oameni și Dumnezeu. Pacea înseamnă armonia omului cu întregul univers, dar înseamnă și armonia omului care purcede din Evanghelia lui Hristos. Izvodind din adevăr și dreptate și trăind înțelegere și iubire, pacea păstrează toată taina binelui și împlinirea ei ne face fii ai lui Dumnezeu și ai împărăției cerești. Din păcate însă, omenirea — în zbuciumata ei istorie — a cunoscut cu mult mai multe zile de întuneric și război, decît zile de lumină și pace.

„FERICIȚI CEI PRIGONIȚI PENTRU DREPTATE"...

Dreptatea e ordine dumnezeiască, dar și rînduire omenească, și, ca stare, adeseori pricină de strîmbătate și nemulțumire. Fără o dreptate care să împace pe cei mulți, dacă nu pe toți, viața nu e cu putință. Foamea și setea de dreptate sînt porunci divine și ele duc la desăvîrșirea morală a lumii, îndeosebi pentru cei ce își spun fii ai lui Hristos. Dreptatea naște o armonie, un echilibru în om și în lume și o rînduire care ajută opera de mîntuire și îndumnezeire a omului. Numai prin ea se poate vorbi de o înțelegere a tuturor fiilor lui Dumnezeu și pentru ea trebuie să lupte fiecare.

Candelă sfîntă, nestinsă în biata inimă omenească ce a crezut în tine și a luptat pentru tine, tu rămîi cel mai de preț ideal al lumii, care încă mai sîngerează, știind că odată întronată, tu vei fi împăcare între om și lume, între lume și Dumnezeu!

„FERICIȚI CEI MILOSTIVI"...

Mila în slujba aproapelui înseamnă ajutorarea celui aflat în nevoie, sprijinul celui sărman, înțelegerea celui oropsit, iubirea celui păcătos, mîngîierea celui deznădăjduit. Mai mult, e puritatea inimii în slujba lui Dumnezeu, dovada dragostei pentru făpturile lui și prețul raiului. E lacrima sfîntă ce țîșnește din inima omului spre a potoli plînsul nevolnicului, singurătatea și sărăcia văduvei, foamea săracului, mîngîierea celui asuprit. Este, în sfîrșit, mărturia supremă că fără milă, viața creștină nu este cu putință și dovada noastră de năzuință spre împărăția lui Dumnezeu. Prețul milei lui Dumnezeu e mila noastră pentru semenul nostru și ea nu poate fi măsurată cu slabele rînduieli ale firii noastre.

„FERICIȚI CEI CURAȚI CU INIMA"...

Curățirea inimii de rău, e temelia vieții noastre sufletești ca zidire a lui Dumnezeu. Prin ea se asigură desăvîrșirea, sfințenia și se chezășuiește împărăția cerurilor. A fi curat cu inima e a trăi după porunca lui Dumnezeu, adică a fi în lume, dar a nu te lăsa prins de răul ce sălășluiește în lume și strică chipul sfînt al Dumnezeirii. A fi curat cu inima înseamnă a nu te lăsa prins de păcat, a fi fără prihană și a căuta de a-I plăcea lui Dumnezeu și de a-I rămîne credincios slujitor toată viața. A fi curat cu inima înseamnă a nu te lăsa ispitit de rău, a face binele cu orice preț, a face voia lui Dumnezeu. Plata inimii curate e imensă: împărăția cerurilor.

„FERICIȚI CEI PRIGONIȚI PENTRU DREPTATE"...

Iisus știa lucrul acesta: învățătura Lui va tulbura pe mulți și îi va face să-i prigonească pe cei aleși. Vor fi mulți care se vor sminti din pricina Lui, dar și mai mulți aceia care vor pătimi și vor muri pentru El și cu El. Vor muri mărturisindu-L și primind de bună voie să-și piardă trupurile, știind că și-au dobîndit sufletele pentru împărăția Sa. De aceea, cuvîntul Lui va străbate toate împotrivirile ce se vor ridica și va trece din veac în veac ca o chemare ce cuprinde tot omul și toată vremea.

Așadar, cale de desăvîrșire și spiritualizare, fericirile rămîn ceea ce însuși Iisus Hristos a rînduit să fie acolo sus pe Muntele Kurum-Hattin: armonie cu lumea din jurul nostru, mijloc de împăcare cu noi înșine, pace între noi și Dumnezeu, îndemn de desăvîrșire și sfințenie. Cel sărac cu duhul, cel umilit și smerit va ști să plîngă pentru răul făcut și plîngînd, va deveni mai bun și mai blînd. Blînd și bun fiind, va ști să fie drept cu semenii săi și milostiv cu cel neajutorat, dovedind cît de curată îi este inima și cîtă pace sălășluiește în el, știind cît de mare îi va fi plata și bucuria în împărăția cerurilor.

Într-adevăr, fericit cel ce va împlini toate acestea!

Sublime prin sublimitatea Celui ce ni le-a dat și sfinte prin sfințenia Lui, fericirile rămîn idealul lumii creștine care, înfrîngîndu-se pe sine, sub vraja nostalgică a paradisului pe care l-a avut odată în mînă, suspină, nostalgic, și nădăjduiește să se ridice iarăși și să bată fericit la porțile împărăției cerești ca un adevărat și bun fiu al lui Dumnezeu.

Să mai citim odată aceste fericiri:

„Fericiți cei săraci"...

Nimeni n-a fost mai sărac ca El; păsările cerului au un cuib și vulpile o vizuină, dar El a fost atît de sărac, că nu avea nici unde să-Și plece capul;

„Fericiți cei milostivi"...

Totdeauna a fost nevoie de milă, de puțină milă pentru cei din jurul nostru. Și iată, nimeni n-a avut mai multă milă pentru cel neajutorat, sărac sau bolnav, pentru cel pierdut sau căzut în păcat și pentru toți oropsiții vieții de care lumea e plină, căci nimeni nu S-a aplecat spre om cu mai multă milă decît S-a aplecat Iisus. Și ce I s-a dat în schimb?...

„Fericiți cei ce plîng"..

Și Fiul lui Dumnezeu a plîns! care a fost pricina dumnezeieștilor lacrimi? Slăbiciunea firii sau mila pentru om? A plîns pentru moartea lui Lazăr... a plîns pe Muntele Măslinilor cînd se ruga... a plîns pentru splendorile Ierusalimului știind că va veni ziua cînd nu vor mai fi.

„Fericiți cei însetați pentru dreptate"...

Dreptatea fiind izvorul înțelegerii și iubirii între oameni ca fii ai aceluiași Dumnezeu — ar trebui să stea la temelia tuturor așezărilor omenești. Cîți n-au luptat pentru ea, cîți n-au murit pentru ea! Cunoașteți un om mai nedreptățit ca El? Și, binelui făcut de El, cum I-au întors oamenii?

„Fericiți cei curați cu inima"...

Cine din fiii oamenilor L-ar fi putut vădi pe Iisus de păcat, de răutate sau de vicleșug? Pînă și cel ce își trădase Învățătorul, pentru un pumn de arginți, a fost nevoit să spună în auzul tuturor veacurilor: „Am greșit vînzînd suflet nevinovat".

„Fericiți cei blînzi"...

Niciodată nu se va putea spune îndeajuns cît a fost Iisus de bun și de blînd. Mărturie stau toate cîte a făcut pentru om. E adevărat, a fost și aspru, dar cu dreptate: a fost aspru cu bogatul nemilostiv, aspru cu cei fățarnici, aspru cu fariseii, aspru cu cei ce făcuseră casa lui Dumnezeu peșteră de tîlhari.

„Fericiți făcătorii de pace"...

Pace, pace cu orice preț, cu orice chip. Pace în lume, pace în inima omului, pace între oameni, pace între om și Dumnezeul său, căci pace a voit încă din noaptea Betleemului: dar nu precum vă dă vouă lumea, ci așa cum este voia lui Dumnezeu.

„Fericiti veți fi cînd vă vor ocări și vă vor prigoni pe voi".

Cît de crunt I-au întors și I-au plătit oamenii vorbele rostite acum! Ce pagină de ocară, batjocură și osîndă rămîn dumnezeieștile Sale patimi! Auzindu-le, regele Clovis — cel ce a creștinat Franța — a exclamat: „De ce n-am fost eu acolo cu francii mei, să-L apăr pe Iisus?" Drama de pe Golgota stă mărturie. Si cît de bun și iertător rămîne El și în ceasul acesta atît de amar, rostind: „Părinte, iartă-le lor, păcatul acesta, căci nu știu ce fac!"

Într-adevăr, așa putea vorbi numai Fiul lui Dumnezeu!

Emanuel Copăceanu

Calendar de inimă

O însemnare contemporană despre Visarion Sarai și Sofronie de la Cioara

Și Visarion și Sofronie sînt astăzi canonizați pentru lupta curajoasă pe care au dus-o în a doua parte a secolului al XVIII-lea pentru restabilirea drepturilor Ortodoxiei în Transilvania. Visarion se născuse în 1714 în Costainița (Bosnia) și se călugărise în 1732 la Ierusalim, la mănăstirea „Sf. Sava". A stat o vreme în mănăstirea Pacra, iar la 11 martie 1744 a trecut în Transilvania. De la Lipova pînă la Sibiu, din sat în sat a încurajat poporul să rămînă în credința strămoșească. S-a stîrnit atunci o adevărată răscoală împotriva uniților, căci aceasta era erezia pe care o combătea cu zel dus pînă la fanatism Visarion. După o lună și jumătate a fost prins la Sibiu, la 27 aprilie 1744, întemnițat și supus unui sever interogatoriu. Acesta a fost doar începutul unui lung șir de suferințe, care au continuat la Deva, Timișoara, Viena și Roma, unde a fost transportat din închisoare în închisoare. La Roma i s-a pierdut urma, probabil fiind supus în interesul mîntuirii lui torturilor expiatoare, care au culminat cu aruncarea într-o groapă comună.

Sofronie a plecat de la mănăstirea Afteia, din localitatea Cioara din Transilvania, organizînd și el pe la anii 1760 o mișcare împotriva uniației, bucurîndu-se de același tratament generos din partea Romei ca și înaintașul său, Visarion.

Ca și mănăstirile din Transilvania, în număr de peste două sute, dărîmate de generalul Bucov cu tunurile după 1700, acești doi călugări ortodocși au fost dărîmați ca să fie exemplu și spaimă pentru toți ceilalți, care au fost trimiși pe la casele lor, s-au refugiat în mănăstirile de peste munți, din Principate, s-au ascuns pe unde au putut, ca să nu-i ajungă brațul lung al... iubirii și al toleranței cu care Roma și uniții cu ea, i-a tratat pe ortodocși în 1700 și după aceea. Pe atunci nu se vorbea nici de drepturile omului, nici de libertatea de conștiință și nu erau nici legi care să le apere. Legile apărau doar ceea ce decretau ele, arbitrar, cu cinism și brutalitate.

Cît de „liberă" a fost trecerea la uniație, și cît de mult a tulburat ea unitatea românilor și viața lor și așa destul de oropsită, se poate vedea și dintr-o scurtă *Cronică* scrisă de un preot unit pe un Strastnic tipărit la Blaj, în anul 1753, contemporan cu evenimentele, și care ne dă, deși ca pe o peliculă negativă, măsura însemnătății mișcărilor de apărare a ortodoxiei conduse de Visarion și de Sofronie. Sărmanul preot era la a treia generație de la unirea din 1700, așa că mentalitatea lui nu trebuie să ne surprindă. De fapt, prin chiar atitudinea sa, el confirmă și demonstrează ceea ce era de demonstrat. Că uniația n-a fost un proces pașnic, că ea a antrenat valuri de vrajbă și de rezistență și că dacă a învins conștiințele unora, a făcut-o cu forța tunului, cu instrumentele puterii și nu ale convingerii. Iată însemnarea *Popii Grigore ot Boz*, care se arată a fi foarte bine informat:

„1744 luna aprilie, 22 zile, au venit pusnicul Visarion din mănăstirea Patara hulind unirea și foarte mare vrajbă s-au făcut; într-atît cît și moarte s-au (în)tîmplat pe multe locuri. Și după ce s-au așezat mărginimea — din vrajba pusnicului — au venit a doua oară popa Ioanăș din Galeș, *și iară au înălțat vrajba. Și după el* popa Zisu din Aciliu, *și au întărit a treia oară vrajba, și au luat bisericile de la popii cei uniți și moșiile bisericești și din căși scoțîndu-i. S-au tras vrajba pînă în anul 1766, și atunci ridicîndu-se* Sofronie de la Cioara *și au stricat țara. Și trimise kesara Maria (la) 1761 pre gheneralu Adolf Bukow cu oști, și au luat bisericile de la schismatici (ortodocși n. n.), și moștile și le-au dat iară la uniți. Și după aceea le-au trimis vlădică pre Dionisie, și fiind pînă la anul 1763 luna octombrie cînd s-au dus iară la eparhia lui în Buda, și iar au venit în Ardeal și au fost popia lui 4 ani, și așa s-au dus iară la Buda și au murit".*

„Acest Strajnic este al mieu, Popa Grigorie ot Boz(e), cumpărat din Blaj, prețul 4 mărieși".

Cred că ne aflăm în fața unui document contemporan cu evenimentele de imensă valoare istorică. Aflăm că Visarion și Sofronie au avut între ei, în răstimpul de la 1744 pînă la 1766, încă doi conducători de rezistență ortodoxă, destul de proeminenți, de vreme ce li s-a dus vestea ca și celor doi călugări. E vorba de cei doi preoți de mir *Ioan din Galeș* și *Zisu din Aciliu*. Bisericile, casele parohiale, proprietățile, treceau dintr-o mînă în alta. Numai că, în timp ce ortodocșii luptau cu masele populare rămase fidele credinței strămoșești, uniții luptau cu ajutorul forței brutale a autorităților străine, stăpînitoare, cu ajutorul „kesarei", împărătesei, Maria Tereza (n. 1717, moartă în 1780, împărăteasă din 1740, regină a Ungariei din 1741) și a celebrului său călău, generalul Adolf Bukow: *„Cu oști au luat bisericile de la schismatici (ortodocși), și moșiile, și le-au dat la uniți".*

Și nouă ni se dau lecții de umanism și libertate!

Și cînd finalmente au fost nevoiți, pentru a potoli spiritele, să le dea și ortodocșilor un episcop, le-au dat un sîrb, pe Dionisie Novacovici, episcop de Buda. Și, deși a fost numit administrator și al ortodocșilor din Transilvania în 1759, n-a putut veni aici decît în 1761. Și cînd a venit, tot degeaba a venit, căci a venit instruit să încurajeze trecerea la uniație. Chiar mitropolitul sîrb Nenadovici a fost scandalizat de purtarea lui Dionisie și a cerut retragerea lui din Transilvania. Dionisie a apelat atunci la sprijinul episcopului romano-catolic maghiar Baitay, care l-a sprijinit o vreme, dar nu i-a putut garanta protecția. Dionisie s-a retras la Buda, așa cum arată și Popa Grigorie din Boz, și a murit la 8 decembrie 1767.

Îi mulțumim, după mai mult de 200 de ani, Popii Grigorie din Boz pentru însemnarea sa atît de prețioasă. *Strastnicul* cu scrisul său ușor lizibil, se află în biblioteca subscrisului.

Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALĂ
Mitropolitul Ardealului

CUZA, DOMNUL ROMÂNILOR

Poporul român este mai întîi un popor recunoscător. Își amintește la soroace, cu venerație, din generație în generație, de cei dintîi, ca și de cei de pe urmă, care au lăsat împreună cu numele, faptele pe care ne sprijinim noi, cei de astăzi. Poate de aceea a și creat un cuvînt: „s ă r b ă t o a r e", de la latinescul „servatoria", salvare, tocmai pentru a-și aminti de momente și oameni mari care i-au salvat existența de la rău și i-au prelungit-o în istorie.

Luna ianuarie ne amintește nouă, românilor, pe lîngă marile sărbători: Anul Nou, Sf. Vasile, Boboteaza, Sf. Ioan, de doi luceferi din trecut ai neamului, care nu pot niciodată dispărea de pe firmamentul gloriei străbune prezente și viitoare.

La 15 ianuarie tot iubitorul de grai ,neam și țară, cinstește pe „Luceafărul geniului românesc" pururea aprins în suflete și-n simțiri, Mihai Eminescu. De mult, încă din viață, n-a cunoscut vreo barieră, nici chiar munții, călătorind și poposind pretutindeni unde era suflare românească. Moldova nașterii era pentru Eminescu și la București, și la Sibiu, în Transilvania. Telegraful Român încă de atunci îl învesnicea în paginile sale, ca și astăzi.

Alături de Eminescu, în luna ianuarie este așezat în evlavia neamului românesc domnul Alexandru Ioan Cuza. Și el bine cunoscut, atît de cunoscut de la copii la vîrstnici, din neam în neam, făuritorul Unirii de la 1859, dar și al demnității românului, Alexandru Ioan Cuza a fost domnul tuturor românilor. Ca și la Eminescu, în gîndirea și acțiunea lui Cuza nu existau frontiere pentru români. Chiar cînd le impunea soarta și voința străinilor, ele erau doar pe hărți și-n tratate scrise, dar nu în suflete!

Nu l-au putut împiedica frontierele pe Cuza să fie, acum 140 de ani, la 3/15 mai 1848, la Blaj cu toți fruntașii românilor de pe Cîmpia Libertății. A fost fericitul prilej al întîlnirii pe pămîntul vechii Dacii a celor mai vrednici urmași ai lui Decebal și Traian. Toți au ascultat cu însuflețire voința poporului de libertate și unitate și-au și pornit la fapte, care n-au întîrziat să se împlinească. Acolo Cuza l-a ascultat pe mitropolitul Șaguna, președintele Comitetului Național Român. Și au rămas uniți în cuget și-n simțiri. Dar nu numai atît. Providența i-a unit pe amîndoi dincolo de spațiu și timp, iar la Sibiu și în coloanele „Telegrafului Român". Iată-l pe Cuza alături de Șaguna, în același număr al ziarului de acum 115 ani, călătorind spre veșnicie! Pe prima pagină a nr. 49, XXI, 1873, 17—19 iunie (stil vechi) se anunța moartea lui Șaguna, la Sibiu și la cîteva pagini, pe *„Foișoara"* aceluiași număr, transilvănenii aflau o altă cutremurătoare veste, cu lux de amănunte: „Înmormîntarea Domnitoriului României Alessandru Ioanu I Cuza". Pe bună dreptate „an de lacrimi", cum consemna un ziar de epocă, „Aurora Craiovei": „Anul 1873 fu anul lacrimilor. Napoleon, Cuza și Andrei Șaguna în jumătatea acestui an trecură la eternitate: trei uriași luptători pentru România și românism. La trecerea lor din această lume lacrimile au curs și curg".

Cît de cuprinzătoare este inima românului spre a ascunde durerea și-a o preface în speranță, în înviere!

La greaua încercare de la Sibiu prin pierderea lui Șaguna mai încăpea și a lui Cuza. Iată cum redă „Telegraful Român" vestea morții lui Cuza: „De-abia anunțase firul electric celor două capitale ale României dureroasa știre despre moartea marelui Domnitor Cuza și deja toate unghiurile țării deteră un țipăt de durere pentru marea pierdere ce au încercat țara și națiunea. Comitete peste comitete se formară în toate districtele, în toate orașele țării, pentru ca pe de o parte să exprime Doamnei Elena Cuza condoleanța națiunii, pe de altă parte să prepare o magnifică primire pentru aducerea în țară a neprețuitelor rămășițe pămîntești ale defunctului" (Foișoara, T. R. 51, XXI, 24 iulie 1873).

Revenea acasă trupul doborît de nemiloasa boală, adormit departe de țară, la Heidelberg. El purta însă duhul omului mare cît un popor! Întreaga națiune îl aștepta să-și ia tronul! La intrarea trenului mortuar în garaIțcani, Dimitrie Gusti tălmăcea sentimentele tuturor românilor în cuvinte emoționante: „Reintră pe pămîntul tău, corp glorios al unui suflet mare și nobil. Ferice de tine, căci ai știut să asimilezi tronul cu mormîntul!", iar după slujba săvîrșită de un arhiereu, pe sicriu, între coroanele recunoștinței se putea citi: „Plîngeți români, căci Domnul vostru a mu-

(Continuare în pag. a 3-a)

Arhim. *Casian Crăciun*

„HAI SĂ DĂM MÎNĂ CU MÎNĂ"

(Continuare din pag. 1-a)

Din fericire, poporul român și-a dovedit curajul și înțelepciunea care îl caracterizează. El a înțeles că singur trebuie să-și hotărască soarta. Așa se face că la 5 ianuarie 1859, adunarea electivă din Iași alege în unanimitate domn al Moldovei pe colonelul Alexandru Ioan Cuza.

Într-o unitate de simțire cu moldovenii, adunarea electivă din București, respectiv poporul care se afla ca o pavăză pe dealul Mitropoliei, a ales, la 24 Ianuarie 1859, ca domn al Munteniei, tot pe Alexandru Ioan Cuza. Chipeșului mire i se înfățișa o unică, frumoasă și dulce mireasă: România.

Entuziasmul a fost pe măsura izbînzii și a așteptării lungi cît secolele. Bucuria pe care o trăiau fiii noii țări a pătruns și pe meleagurile unde românii se mai aflau încă sub apăsarea jugului străin. În Transilvania și Banat vestea despre evenimentele de dincolo de munți a fost purtată peste tot de „Telegraful Român" și „Gazeta Transilvaniei".

Nu în zadar, marele patriot Al. Papiu Ilarian arăta că de acum „Românii din Transilvania numai la Principate privesc;numai de aici așteaptă semnul, numai de aici își văd scăparea".

A dat bunul Dumnezeu ca și această speranță să se înfăptuiască. La Alba Iulia, în 1 Decembrie 1918, românii de pretutindeni și-au dat pentru de-a pururi mîna, făcînd să dispară dintre ei nefireștile granițe care îi separau doar fizic, căci sufletește, ființial, în grai și în credință ei erau desăvîrșit una.

Acum cînd omagiem pe toți înaintașii noștri, care prin lupta și sacrificiile lor ne-au hărăzit această scumpă moștenire — o țară dăruită cu frumuseți și bogății de multe feluri — să facem să strălucească și în inimile noastre lumina unității de cuget și de simțiri, pentru că în acest chip numele cel bun pe care ni l-am cîștigat în istorie să rămînă încărcat cu vechea lui faimă. Fiind „de-o făptură și de-o seamă!" să cultivăm între noi sentimente de dragoste și de frățietate.

OMAGIU PREŞEDINTELUI ŢĂRII

SFÎNTUL SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

(Continuare din pag. 1)

În mod deosebit, v-aţi afirmat în toate împrejurările ca un însufleţit apărător al apropierii, înţelegerii şi păcii între oameni şi popoare. Călăuzit de o înaltă responsabilitate pentru viitorul atît de ameninţat al omenirii contemporane, nu numai că adresaţi întregii lumi vibrante apeluri pentru destindere, pace şi dezarmare, dar activaţi cu toată fermitatea pentru ca aceste idealuri să devină realitate. Însufleţirea şi consecvenţa cu care v-aţi dăruit în slujirea marii cauze a păcii au dobîndit un larg răsunet şi o înaltă apreciere pe plan mondial, fapt care constituie pentru poporul român încă un motiv de îndreptăţită mîndrie patriotică şi de manifestare a unor calde sentimente de recunoştinţă şi dragoste faţă de Dumneavoastră, conducătorul său iubit.

Mult stimate Domnule Preşedinte
NICOLAE CEAUŞESCU,

Împletindu-şi de-a lungul întregii sale existenţe propria sa viaţă şi activitate cu viaţa şi năzuinţele poporului cu care împreună s-a născut şi a crescut pe aceste meleaguri străbune, Biserica Ortodoxă Română participă cu multă bucurie la acest luminos popas sărbătoresc din viaţa şi activitatea Dumneavoastră.

Rugîndu-Vă să binevoiţi a primi prinosul nostru de aleasă cinstire, găsim totodată fericit prilej de a vă mulţumi în modul cel mai călduros pentru larga înţelegere pe care o arătaţi desfăşurării activităţii cultelor din ţara noastră, în condiţiile unei depline libertăţi religioase. Vă sîntem adînc recunoscători pentru atenţia şi grija Domniei Voastre faţă de străvechile locaşuri ale acestui neam — monumente istorice şi de artă — care împodobesc patrimoniul nostru cultural-naţional, mărturisind peste veacuri neprețuita valoare a spiritualităţii româneşti. Ne mîndrim cu faptul că aproape nu există vatră sacră străbună pe care Domnia Voastră să nu o fi cercetat, adînc emoţionat de duhul strămoşilor al cărui urmaş în cuvînt şi faptă sînteţi, pecetluind în Cărţile de aur ale acestora înalte aprecieri faţă de trecutul şi tradiţiile neamului nostru.

Pentru tot ceea ce aţi săvîrşit întru slăvirea gliei sfinţite a înaintaşilor, pentru activitatea neobosită, înţelepciunea, abnegaţia şi geniul creator pe care le-aţi dăruit în slujirea poporului nostru, a ţării noastre şi a întregii omeniri, vă mulţumim cu neţărmurită recunoştinţă.

Vă asigurăm totodată că Biserica Ortodoxă Română va continua să sprijine cu sporită rîvnă, prin ierarhii, preoţii şi toţi credincioşii ei, munca stăruitoare pe care întregul popor român sub înţeleapta călăuzire a Domniei Voastre, o depune pentru zidirea unei vieţi tot mai fericite în patria noastră şi pentru statornicirea unei păci trainice în întreaga lume.

Să vă bucuraţi de zile senine şi bogate în realizări, împreună cu tovarăşa de viaţă şi de muncă a Dumneavoastră, mult stimata doamnă academician Dr. Inginer Elena Ceauşescu, care alături de Dumneavoastră şi-a consacrat întreaga energie aceloraşi idealuri de slujire fără preget a intereselor poporului român, pentru propăşirea patriei noastre dragi, Republica Socialistă România.

Înscrisă cu litere de aur în istoria naţională şi în conştiinţa întregului nostru popor, această zi aniversară ne oferă prilejul de a vă adresa, din adîncul inimilor noastre, după datina strămoşească, tradiţionala urare „La mulţi şi fericiţi ani!".

(Continuare din pag. 1)

calajului ce ne desparte de ţările dezvoltate.

Începînd din anul 1965 s-a accentuat tot mai mult caracterul industriei ca ramură conducătoare a economiei româneşti, contribuţia ei la crearea venitului naţional ridicîndu-se de la 48,9% în 1965, la 62,7% în prezent. Industria deţine acum 40% din populaţia ocupată a ţării. În comparaţie cu anul 1965 producţia industrială de azi a crescut de aprox. şase ori. Semnificativ pentru actuala forţă a industriei româneşti este faptul că 90—95% din necesarul de maşini, utilaje, instalaţii şi echipamente se asigură din producţia internă.

Crearea de noi locuri de muncă, creşterea retribuţiei lunare, precum şi multiplele facilităţi din alte domenii ale vieţii publice oglindesc cu prisosinţă viaţa nouă ce pulsează în patria noastră.

Imaginea se completează cu cifre care înfăţişează ritmurile înalte în construcţia de locuinţe, în perioada de după 1965 construindu-se de şapte ori mai multe apartamente decît în cei 20 de ani anteriori, aşa încît azi, peste 80% din populaţia României locuieşte în case noi.

Înălţarea de sute de mii de apartamente la oraşe şi sate, case şi clădiri publice, spitale, şcoli, teatre, cinematografe, instituţii de folos obştesc, dovedesc accesul la o viaţă civilizată şi la cultură al tuturor oamenilor muncii, indiferent de naţionalitate, ca şi alte privilegii de care beneficiază poporul nostru în anii democraţiei socialiste, fapt ce reflectă grija permanentă a conducătorului patriei noastre, pe care îl aniversăm, faţă de progresul multilateral al patriei şi ridicarea nivelului de viaţă al poporului.

În ultimii 22 de ani a avut loc o dezvoltare generală a învăţămîntului de toate gradele, de la şcoala generală pînă la universitate. Componente organice ale construcţiei socialismului, viaţa şi creaţia culturală urmărind în primul rînd ridicarea nivelului de cunoaştere al maselor largi, s-a bucurat de o atenţie aparte, printr-un complex întreg de factori ca: învăţămînt, radio-televiziune, cărţi, biblioteci, teatre, orchestre, muzee, expoziţii, festivaluri. Aceşti factori, fiecare în parte şi toţi împreună au dus la înflorirea unei intense vieţi culturale şi la afirmarea tot mai conturată a ştiinţei româneşti.

Generalizarea învăţămîntului de 10 ani, distribuirea gratuită a manualelor şcolare pentru clasele I—XII, înfiinţarea pe tot cuprinsul ţării de noi centre de învăţămînt superior sînt o dovadă că în România viaţa culturală, care urmăreşte dezvoltarea personalităţii creatoare a fiecărui cetăţean, este o realitate de netăgăduit.

La cultură are acces orice cetăţean al ţării. Toţi cetăţenii fără deosebire de sex, vîrstă, naţionalitate, religie, etc. au aceleaşi posibilităţi de a se adăpa la izvorul pururea curgător al tezaurului de cultură naţională românească, după cum au şi posibilitatea de a se afirma după terminarea studiilor ca personalităţi distincte în procesul de creaţie, îmbogăţind patrimoniul culturii naţionale cu opere de valoare cultural-artistică.

Impresionante cifre reflectă în egală măsură dezvoltarea medicinii şi a sectorului sanitar, un rol deosebit revenind acţiunilor de prevenire şi combatere a cazurilor de îmbolnăvire. În prezent, ţara noastră dispune de 47.000 medici de înaltă calificare, iar numărul personalului mediu sanitar se ridică la 133.000 persoane. Numărul locuitorilor ce revin la un medic a scăzut de la 682 în 1965 la 480 în prezent.

Oraşe ca Bucureşti, Galaţi, Timişoara, Ploieşti, Piteşti, Suceava, Iaşi, Hunedoara, Cluj-Napoca, Tg. Mureş, Baia Mare, Braşov, împreună cu altele mai mici sau mai noi ca Botoşani, Buzău, Bacău, Drăgăşani, Satu Mare, Zalău, Luduş, Fieni, Bicaz, Focşani, Piatra Neamţ, Caracal, Craiova, Rm. Vîlcea, Călăraşi şi altele şi-au schimbat complet înfăţişarea ca urmare a ritmului dinamic de dezvoltare echilibrată şi armonioasă a ţării sub toate aspectele şi la toate nivelurile. Aceste lucruri au devenit posibile datorită îmbunătăţirii permanente a funcţiilor statului şi organelor sale, a întregului sistem de conducere, a vieţii economice şi politice, precum şi datorită participării maselor largi ale cetăţenilor la viaţa societăţii, participare reliefată în mod special prin integrarea acestora în Frontul Democraţiei şi Unităţii Socialiste, forum larg reprezentativ al angajării întregului popor în opera măreaţă de edificare a noii sale vieţi.

Şi în domeniul politicii externe România îşi întemeiază relaţiile sale pe cele mai sănătoase principii, în permanenţă subliniate de preşedintele său: respectarea independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecul în treburile interne, egalitatea în drepturi şi avantajul reciproc, toate acestea devenite mijloace de slujire a prieteniei, colaborării şi destinderii internaţionale, a progresului general al unităţii şi păcii pe pămînt.

Datorită unei politici sănătoase şi consecvente, ţara noastră se bucură în lume de un binemeritat prestigiu, unanim recunoscut pe toate meridianele planetei. Pe plan extern, România urmăreşte constant promovarea prieteniei şi păcii, dezvoltarea relaţiilor în spiritul avantajului reciproc.

Dacă în 1947 ţara noastră întreţinea relaţii diplomatice şi economice cu numai 25 de state, astăzi ea întreţine relaţii economice, comerciale şi de colaborare cu peste 150 ţări. România este cunoscută în lumea întreagă prin iniţiativele de pace ale preşedintelui ei, prin acţiunile concrete iniţiate în ţara noastră în scopul întăririi păcii şi înlăturării spectrului unui război distrugător.

Reflectate constant şi clar în declaraţiile solemne semnate cu prilejul unor vizite efectuate în ţara noastră, ca şi în toate documentele politice ale statului, sînt binecunoscute tuturor şi apreciate principiile pe care preşedintele ţării, le-a aşezat la baza politicii noastre externe. Pornind de la aceste principii de maximă echitabilitate, în scopul propăşirii şi progresului tuturor ţărilor şi popoarelor lumii, acum cînd în lume starea de subdezvoltare a diferitelor ţări se repercutează direct asupra stabilităţii şi păcii, România a propus şi propune prin preşedintele său, tot mai susţinut necesitatea instaurării unei noi ordini economice internaţionale, accesul ţărilor slab dezvoltate şi în curs de dezvoltare la tehnologiile moderne, stabilirea unor raporturi echilibrate între preţurile materiilor prime şi ale produselor industrializate etc.

Prin promovarea acestor principii, se are în vedere crearea în lume a unui climat de destindere şi pace, propice pentru propăşirea şi progresul material şi spiritual al tuturor oamenilor de pe planeta noastră.

*

Ziua aniversării ilustrului conducător al patriei este întîmpinată de întregul popor cu sentimente de aleasă preţuire şi recunoştinţă pentru această activitate de neobosită dăruire pe care Domnul Nicolae Ceauşescu, cel mai iubit fiu al poporului, a pus-o şi o pune la temelia înălţării chipului nou al patriei, pentru bunăstarea şi progresul poporului nostru, pentru pacea şi înţelegerea între toate popoarele lumii.

Ca întotdeauna în bimilenara noastră istorie tot aşa şi astăzi, Biserica Ortodoxă Română, cler şi credincioşi, se află în unitate de voinţă cu poporul şi omagiază şi ea cu profund respect şi înaltă preţuire personalitatea de excepţie a preşedintelui ţării noastre, la acest popas aniversar, în semn de recunoştinţă pentru condiţiile de deplină libertate de care se bucură pentru desfăşurarea activităţii ei specifice, în mijlocul acestui popor harnic, omenos şi demn.

Eminescu despre poporul român, limba şi literatura română

„Naţia adevărată (poporul n. n.) noi o iubim aşa cum este, cum a făcut-o Dumnezeu, cum a ajuns prin suferinţele seculare pînă în zilele noastre. O iubim *sans-phrase*... Şi chiar dacă amintirea noastră ar pieri în umbra vremurilor şi s-ar şterge din memoria tuturor, tot pe aceeaşi cale a conservării naţionalităţii şi ţării vom stărui, fără a face în această supremă privire nici o concesie primejdioasă..." (M. Eminescu, Opere III, Editura Cultura Românească, 1939 p. 68—71).

„În universul intelectual şi moral al fiecăruia trebuie să existe poluri, idei dominante, împrejurul axei cărora să se opereze mişcarea celorlalte gîndiri. Aceste idei sînt vertebrele caracterului individual, şi cînd ele aparţin unui popor întreg, ele constituie caracterul naţional. Însă aceste idei dominante nu sînt invenţiuni a priori... Ele cată să răsară din elemente statornice ca şi dînsele, din natura pămîntului de sub picioare, a cerului de deasupra, a statornicelor datini şi gîndiri ale rasei naţionale dimprejur. Aceste idei se moştenesc în bunul simţ comun al poporului, în atitudini şi închinări de caracter, pe cari le lasă părinţii din părinţi strănepoţilor lor".

(Idem, Opera politică, II, 1880—1883, Bucureşti 1941, p. 446—449).

„Fiecare are nevoie de un tezaur sufletesc, de un razăm moral în lume... şi acest tezaur i-l păstrează limba sa proprie în cărţile bisericeşti şi mirene. În limba sa numai i se lipesc de suflet preceptele bătrîneşti, istoria părinţilor săi, bucuriile şi durerile semenilor săi. Şi chiar dacă o limbă n-ar avea dezvoltarea necesară pentru abstracţiunile supreme ale minţii omeneşti, nici una însă nu e lipsită de espresia concretă a simţirei şi numa în limba sa omul îşi pricepe inima deplină. Şi într-adevăr, dacă în limbă nu s-ar reflecta caracterul unui popor, dacă el n-ar zice oarecum prin ea: „aşa voiesc să fiu şi nu altfel", oare s-ar fi născut atîtea limbi pre pămînt?

Prin urmare, simplul fapt că noi românii, cîţi ne aflăm pe pămînt, vorbim o singură limbă, „una singură" ca nealte popoare, şi aceasta în oceane de popoare streine ce ne încungiură, e dovadă destulă... că aşa voim să fim noi, nu altfel... Nici mai este azi cestiunea originei noastre... Daci sau romani, romani sau daci: e indiferent, sîntem români şi punctum. Nimeni n-are să ne-nveţe ce-am fost sau ce-am trebui să fim; voim să fim ceea ce sîntem: români" (Idem, Opere, vol. IX, Editura Academiei R. S. R., Bucureşti 1980, p. 251—265).

„Limba românească este... organul prin care neamul îşi cunoaşte fiinţa sa proprie, organul prin care acest neam moşteneşte avutul intelectual şi istoric al strămoşilor lui. Copilul nu învaţă numai a vorbi corect, el învaţă a gîndi şi a simţi româneşte".

(Idem, Opera politică, II, Bucureşti 1941, p. 352—354).

„Credem că nici o literatură puternică şi sănătoasă, capabilă să determine spiritul unui popor, nu poate exista decît determinată ea însăşi la rîndul ei de spiritul acelui popor, întemeiată adecă pe baza largă a geniului naţional. Aceasta nu e adevărat numai pentru literat, ci se aplică tot atît de bine la legiuitor, la istoric, la omul politic... Fără îndoială există talente individuale, dar ele trebuie să intre cu rădăcinile în pămîntul, în modul de-a fi al poporului lor, pentru a produce ceva permanent".

(Idem, Opera politică, II, p. 438—439.

Pr. *D. A.*

CUZA, DOMNUL ROMÂNILOR

(Continuare din pag. a 2-a)

rit!" (Foişoara, art. cit.) Condus din gară în gară printre lacrimi şi flori ce nu conteneau să se adauge pînă la Ruginoasa, Domnul Cuza, însoţit de Doamna Elena, „mama Patriei", „sfînta naţiunii", aşa cum a supranumit-o, pe bună dreptate, M. Kogălniceanu (vezi Lucia Borş, *Doamna Elena Cuza*, Bucureşti, f. a.), se reaşeza pe „tronul" pămîntului drag al Patriei, spre a se odihni în el.

Foişoara din „Telegraful Român" (nr. 51, XXI, 1873) dă amănunte privind ultimul omagiu adus de naţiune marelui Domn. A fost prohodit de Mitropolitul Moldovei, de faţă fiind toţi „giganţii tribunei române". N-a lipsit poporul de jos, membrii Divanului Ad-hoc al Moldovei din vremea Unirii. Toţi mărturiseau prin prezenţă şi cuvînt marele adevăr al reuşitei lui Cuza. „El era încarnaţia conştiinţei unui popor... poporului român, care în Cuza Vodă şi-a găsit omul pentru realizarea aspiraţiilor sale, pentru reprezentarea conştiinţei sale. Şi — se întreba în cuvîntarea sa N. Ionescu vorbind în numele Iaşilor — pentru ce Vodă Cuza a fost atît de mare?" Tot el răspundea: „Pentru că mărirea lui n-a venit de sus; mărirea lui a venit de jos, de la popor! Numai astfel el putea să fie încarnarea conştiinţei poporului român" (Foişoara, art. cit.).

La rîndul său, Kogălniceanu omagiindu-l pe Cuza omagia ţara şi poporul unit la bine şi la rău, cu care Domnitorul se identificase: „gloria lui Vodă Cuza nu se limita numai în România liberă (Ţara Românească şi Moldova, unite în 29 ianuarie 1859, n. n.); ea răzbate peste tot pămîntul românesc", concluzionînd, ca o pacificare totală înaintea marii treceri a pribeagului Domn, că „nu greşelile au fost cauza căderii lui Vodă Cuza, căci ele erau prea mici, dar faptele lui, căci erau prea mari. Era odată un timp cînd nu România era aceea care nu putea lucra fără Orient, ci Orientul era acela care nu putea face nimic fără învoirea României, nimic fără de Vodă Cuza".

Vodă Cuza era pentru români, încă din viaţă, un personaj legendar, la statura vrednicilor alăturîndu-se multe asemănări, fie mitologice, fie biblice. E uimitoare, în acest sens, coincidenţa necrologului rostit de Prof. Vizanti, de la Universitatea din Iaşi, la înmormîntarea lui Cuza şi cuvintele ce-l omagiau pe Şaguna, în acelaşi an (vezi *Da, Andrei, tu n-ai murit!*, Telegraful Român, 135, nr. 45—46—47—48/1987, p. 5). Parcă au fost rostite de aceeaşi persoană pentru o singură persoană. „Curaj pînă la temeritate... El fu pentru românii acel uriaş al antichităţii care făcu să cadă peste Filisteni ruinele edificiului în care se încuibase regimul trecutului, cu toate păcatele lui... ca Moise, el a dat poporului român tablele Legii celei noi; ca şi acela el a avut misiunea de a întoarce pe români de la adorarea viţelului de aur al Regulamentului organic; ca şi Moise, în fine, Cuza Voievodul a introdus pe români în pămîntul promis al progresului autonomiei patriei; dar lui i s-a oprit intrarea, întocmai ca şi autorului Pentateuhului, căruia i s-a refuzat bucuria de a intra în Canaan odată cu poporul pe care-l eliberase din sclavie"... (Foişoara T. R., 51, XXI, 1873).

Poporul şi Patria nu l-au socotit niciodată departe de sufletul lor. Nici cînd a fost departe cu trupul. L-a primit pămîntul în sînul său şi l-a udat cu lacrimile durerii despărţirii întregul popor. Ca şi bobul de grîu, a răsărit mai vîrtos în sufletele tuturor românilor care-l prăznuiesc la începutul fiecărui an, la 24 ianuarie. De la Ruginoasa osemintele au fost depuse în sanctuarul Moldovei, în biserica „Sfinţii Trei Ierarhi", ca să rămînă mai aproape de noi Vodă Cuza, domnul românilor!

Consultaţia mondială asupra partajării resurselor

În cadrul Mişcării ecumenice actuale, curentul care domină gîndirea şi preocupările unităţilor şi subunităţilor Consiliului Mondial al Bisericilor, îl constituie problema partajării resurselor ca mod de comuniune şi promovare a frăţietăţii, cooperării şi ecumenismului.

Desigur că întrebarea firească ce se pune în această privinţă este: care sînt resursele? Dezbaterile continuă atît la nivel teologic, cît şi ecumenic asupra definirii bunurilor de partajat. Majoritatea opiniilor exprimate pe tema în discuţie tind a ajunge la un consens potrivit căruia bunurile sau valorile de partajat, de împărţire sau de împărtăşit sînt nu numai materiale (financiare, hrană, îmbrăcăminte, mobilier etc.), ci şi spirituale (cultură, artă, bunuri care ţin de credinţă, schimb de oameni cu experienţă sau expertiză în diferite domenii, şi care pot fi de folos altor Biserici sau comunităţi de persoane).

În procesul de continuă lucrare spre unitate, bunurile trebuie împărtăşite de toţi creştinii într-un spirit de justiţie socială, dragoste creştină, cu convingerea că se slujeşte cauza generală a lumii de astăzi, realizarea dreptăţii şi păcii în lume. Pe fondul acestor dezbateri Consiliul Mondial al Bisericilor a organizat „CONSULTAŢIA MONDIALĂ asupra partajării ecumenice a resurselor", ce a avut loc la El Escorial, lîngă Madrid, Spania, între 24—31 octombrie 1987. Au participat cca 300 delegaţi ai Bisericilor membre ale Consiliului Mondial al Bisericilor, observatori, reprezentanţi de agenţii de caritate, ziarişti.

Din partea Bisericii Ortodoxe Române a participat P. S. Episcop Nifon Ploieşteanul, vicar patriarhal, care a făcut parte şi din Comitetul de organizare a Consultaţiei în ultimii doi ani. În cadrul acestei reuniuni a făcut parte şi din Comitetul director, în care calitate a prezidat cîteva şedinţe plenare, precum şi una din secţiile de lucru.

Consultaţia asupra partajării resurselor ce a avut loc în Spania reprezintă unul din cele patru momente de importanţă majoră în procesul de pregătire a viitoarei adunări generale a Consiliului Mondial al Bisericilor ce va avea loc în anul 1991 la Camberra, Australia. Celelalte trei sînt: Adunarea mondială a Comisiei Misiune mondială şi evanghelizare (S. U. A., 1988), Întrunirea Comisiei Credinţă şi Mărturisire (1989) şi Conferinţa mondială „Pacea, dreptatea şi salvarea creaţiei" (1990).

Tema centrală a Consultaţiei s-a intitulat: „Fiind părtaşi la viaţă în comunitatea mondială".

Participanţii au căutat să dezvolte noi modele şi linii directoare pentru împărţirea resurselor între Biserici în cadrul unui program care a cuprins slujbe şi rugăciuni zilnice, studiu biblic, prezentări tematice. Consultaţia a avut loc la un an după Consultaţia Mondială avînd ca temă: „Diakonia 2000 — chemaţi să fim aproapele unul altuia", organizată la Larnaca, Cipru, în noiembrie 1986 şi după mai multe alte consultaţii

(Continuare în pag. a 4-a)

† NIFON PLOIEŞTEANUL
Episcop-vicar patriarhal

ŞTIRI — INFORMAŢII — ŞTIRI — INFORMAŢII — ŞTIRI — INFORMAŢII

SESIUNEA DE LUCRU A ORGANELOR CENTRALE ALE PATRIARHIEI ROMÂNE DIN LUNA DECEMBRIE 1987

Potrivit legiuirilor bisericeşti şi obiceiului îndătinat, cu prilejul încheierii activităţii anului 1987, în perioada 18—22 decembrie, a avut loc sesiunea de lucru a Organelor Centrale Bisericeşti din Patriarhia Română, întrunite la Palatul Patriarhal din Bucureşti.

A. *CONSILIUL NAŢIONAL BISERICESC*, organ central administrativ s-a întrunit în sesiune de lucru în zilele de 18 şi 19 decembrie, sub preşedinţia Prea Fericitului Patriarh TEOCTIST, asistat de cei doi episcopi vicari Patriarhali, P. S. NIFON PLOIEŞTEANUL şi P. S. VASILE TÎRGOVIŞTEANUL. Timp de două zile, Consiliul Naţional Bisericesc a examinat activitatea care se desfăşoară în sectoarele Administraţiei Patriarhale, a întocmit darea de seamă anuală asupra mersului treburilor bisericeşti, pe sectoare de activitate, precum şi bugetul general şi contul de gestiune al Patriarhiei.

Sub îndrumarea Prea Fericitului Părinte Patriarh TEOCTIST s-au găsit căile cele mai bune şi soluţiile cele mai adecvate care să fie propuse Adunării Naţionale Bisericeşti spre a răspunde în chip optim cerinţelor vieţii religioase şi mersului mereu ascendent al acesteia.

B. *ADUNAREA NAŢIONALĂ BISERICEASCĂ*, organul central deliberativ, alcătuită din membrii Sfîntului Sinod şi din reprezentanţii clerici şi mireni ai celor treisprezece eparhii din Patriarhia Română şi-a ţinut sesiunea anuală de lucru în ziua de duminică 20 decembrie, sub preşedinţia Prea Fericitului Părinte Patriarh TEOCTIST.

Deschiderea sesiunii a fost precedată de oficierea Te-Deumului în Paraclisul Palatului Patriarhal. Cuvîntul de deschidere al Prea Fericitului Patriarh TEOCTIST a îmbrăţişat toate laturile activităţii din cadrul Bisericii Ortodoxe Române, îngemănată cu lucrarea neobosită a tuturor fiilor ţării, pentru a sublinia aniversarea împlinirii a patru decenii de viaţă nouă în patria noastră, Republica Socialistă România.

În planul său, Adunarea Naţională Bisericească a luat act de rodnica activitate desfăşurată în cursul anului 1987, în toate sectoarele Administraţiei Patriarhale, aprobînd dările de seamă care s-au prezentat, votînd bugetul general al Patriarhiei, bugetul şi contul de gestiune ale sectoarelor Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă şi Casei de Pensii şi exprimînd Prea Fericitului Patriarh TEOCTIST omagiul şi recunoştinţa tuturor membrilor acestui for bisericesc, clerului şi credincioşilor pentru exemplul personal şi prezenţa Prea Fericirii Sale în fiecare sector de activitate bisericească: învăţămînt teologic, construcţii, restaurări, consfătuiri şi cursuri misionare cu preoţii, conferinţe, întruniri bisericeşti pe plan intern şi extern etc.

C. *SINODUL PERMANENT* şi-a ţinut ultima sa şedinţă de lucru din cadrul sesiunii anului 1987, în ziua de 22 decembrie, examinînd, sub preşedinţia Prea Fericitului Patriarh TEOCTIST unele aspecte ale activităţii comunităţilor Ortodoxe române de peste hotare şi proiectul de program al activităţilor externe pentru anul 1988.

D. *SFÎNTUL SINOD* şi-a desfăşurat lucrările în zilele de 21 şi 22 decembrie, sub preşedinţia Prea Fericitului Patriarh TEOCTIST şi a examinat o seamă de probleme privind activitatea internă şi externă a Bisericii Ortodoxe Române în perioada septembrie—decembrie 1987.

O atenţie deosebită a acordat Sfîntul Sinod examinării relaţiilor cu Bisericile Ortodoxe surori în cadrul căreia s-a înscris vizita la Patriarhia Română în luna septembrie a Sanctităţii Sale DIMITRIOS I, Patriarhul Ecumenic.

Totodată, Sfîntul Sinod a făcut o evaluare a rezultatelor vizitei la înalt nivel a delegaţiei Bisericii Ortodoxe Române, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh TEOCTIST, făcută Bisericii Luterane din Suedia, precum şi comunităţilor ortodoxe române din această ţară.

Tot pe planul relaţiilor externe Sfîntul Sinod a examinat stadiul dialogurilor cu Biserica Romano-catolică, cu biserica Vechi-catolică, cu Bisericile Protestante şi organizaţiile creştine mondiale, precum şi alte aspecte ale relaţiilor noastre bisericeşti.

Pe plan intern Sfîntul Sinod s-a preocupat, în mod deosebit, de promovarea activităţii misionare şi pastorale a clerului pentru a răspunde cerinţelor spirituale ale credincioşilor şi cerinţelor vieţii religioase tot mai intense din parohiile noastre. Învăţămîntul teologic s-a găsit, de asemenea, în centrul atenţiei Sfîntului Sinod, care a aprobat un nou plan de învăţămînt al seminariilor teologice, adecvat cerinţelor Bisericii noastre, a revizuit programele analitice şi a instituit comisii de cadre didactice şi ierarhi, care să se preocupe de continutul programelor analitice şi al cursurilor şi manualelor.

Pentru continuarea pregătirii clerului Sfîntul Sinod a luat hotărîrea organizării celei de a 74-a serii a cursurilor de îndrumare misionară şi pastorală în perioada 4 iulie—4 august 1988 şi a fixat temele celor 4 conferinţe preoţeşti trimestriale şi ale celor două conferinţe administrative din cursul anului 1988, care vor fi dezbătute de clerul din întreaga Patriarhie.

Deopotrivă, Sfîntul Sinod a adus în această sesiune şi hotărîri care privesc disciplina clerului şi credincioşilor, precum şi referitoare la alte aspecte ale vieţii religioase din Biserica noastră, despre care, ştiri mai pe larg, vor apărea în revista Biserica Ortodoxă Română.

Pr. *Constantin Pîrvu*

Din AGENDA Prea Fericitului Patriarh TEOCTIST

■ *Duminică, 6 decembrie 1987*, P. F. Patriarh Teoctist a săvîrşit Sf. Liturghie arhierească în Catedrala mitropolitană de la Iaşi, la sfîrşitul căreia a rostit predica zilei.

■ *Vineri, 18 şi sîmbătă 19 decembrie 1987*, la palatul Patriarhal din Bucureşti s-a desfăşurat şedinţa anuală a Consiliului Naţional Bisericesc, sub preşedinţia Prea Fericitului Patriarh Teoctist.

■ *Duminică, 20 decembrie 1987*, în sala festivă a Palatului patriarhal din Bucureşti s-a desfăşurat şedinţa anuală a Adunării Naţionale Bisericeşti, prezidată de Prea Fericitul Patriarh Teoctist.

■ *Luni, 21 decembrie 1987*, Prea Fericitul Patriarh Teoctist a prezidat lucrările sesiunii Sfîntului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

— În după amiaza aceleaşi zile Prea Fericitul Patriarh Teoctist a luat parte la Plenara Consiliului Naţional al Frontului Democraţiei şi Unităţii Socialiste, la care a ţinut o cuvîntare.

P. F. Sa a fost însoţit de II. PP. SS. Mitropoliţi Antonie al Ardealului, Nestor al Olteniei şi Nicolae al Banatului şi PP. SS. Episcopi-vicari Vasile Tîrgovişteanul şi Nifon Ploieşteanul.

■ *Marţi, 22 decembrie 1987*, a avut loc continuarea lucrărilor Sfîntului Sinod, sub preşedinţia Prea Fericitului Patriarh Teoctist.

— În aceeaşi zi, P. F. Patriarh Teoctist a primit pe Preotul romano-catolic Francesco Molinari, însoţit de un consilier al Ambasadei Italiei, la Bucureşti.

A fost de faţă P. S. Episcop Nifon Ploieşteanul.

■ *Vineri, 25 decembrie 1987*, Prea Fericitul Patriarh Teoctist împreună cu PP. SS. Episcopi-vicari Nifon Ploieşteanul, Vasile Tîrgovişteanul şi Roman Ialomiţeanul, au săvîrşit Sf. Liturghie arhierească la Catedrala Patriarhală din Bucureşti, în ziua marelui praznic al Naşterii Domnului (Crăciunul).

■ *Duminică, 27 decembrie 1987*, P. F. Patriarh Teoctist a săvîrşit Sf. Liturghie arhierească la Biserica parohială din Sinaia, la sfîrşitul căreia a rostit cuvînt de învăţătură.

■ *Joi, 31 decembrie 1987*, potrivit tradiţiei, în această ultimă zi a anului, colaboratorii din cadrul Administraţiei Patriarhale şi Arhiepiscopiei Bucureştilor, au adresat felicitări Întîistătătorului Bisericii Ortodoxe Române, şi alese mulţumiri pentru părinteştile îndrumări primite în cursul anului 1987, adresîndu-i urările tradiţionale.

SIBIU

■ Parohia Lădăuţi, prot. Sf. Gheorghe, este aşezată pe una din frumoasele şi mănoasele văi care formează microdepresiunea intracarpatică de la Întorsura Buzăului.

Frumoasa biserică din această parohie, cu hramul Sf. Arhangheli Mihail şi Gavriil şi Sf. Gheorghe, împodobită şi cu pictură, a fost sfinţită de I. P. S. Mitropolit Antonie al Ardealului, duminică 8 noiembrie 1987, însoţit fiind de la Sibiu de P. C. cons. Gh. Papuc şi P. C. arhid. I. Galea.

Înaltul Ierarh a fost întîmpinat cu multă dragoste de vrednicii noştri credincioşi din zonă, răspunsurile fiind date de un cor restrîns al studenţilor teologi din Sibiu şi obştea credincioşilor.

După slujba de sfinţire şi Sf. Liturghie au vorbit: P. C. prot. A. Suciu (Sf. Gheorghe) şi C. pr. Mihai Apafi, parohul local. Cuvînt de învăţătură a rostit apoi I. P. S. Mitropolit Antonie, care a felicitat călduros pe preot şi credincioşi pentru cinstitoarele lucrări din parohia Lădăuţi, zăbovind apoi asupra cinstirii îngerilor, această lume nevăzută creată de Dumnezeu înaintea lumii văzute.

Pentru munca depusă, C. pr. M. Apafi a fost distins şi hirotesit „iconom stavrofor", acte de preţuire şi apreciere primind totodată consiliul şi comitetul parohial.

Tot cu acest prilej a fost distins şi hirotesit „iconom stavrofor" C. pr. D. Comşa de la Sita Buzăului, ca unul care a pus început parohiei Lădăuţi şi desfăşoară o bogată activitate pastorală şi gospodărească în parohia Sita Buzăului, hirotesit fiind întru arhidiacon P. Cuv. Ierod. Nichifor Stancu de la Centrul mitropolitan Sibiu.

La agapa care a urmat au toastat: P. C. pr. V. Goţea (Întorsura Buzăului), animator al activităţii pastorale din această zonă, P. C. prot. A. Suciu, iar la sfîrşit I. P. S. Mitropolit Antonie.

Consultaţia mondială asupra partajării resurselor

(Continuare din pag a 3-a)

regionale avînd ca temă împărţirea Ecumenică a resurselor.

Cuvîntarea principală rostită de Konrad Raiser, fost secretar general adjunct al Consiliului Mondial al Bisericilor, a semnalat cîteva dintre dificultăţile apărute în relaţiile nord-sud în legătură cu împărţirea resurselor. „Teologia noastră", a spus vorbitorul „ne spune că Bisericile trebuie să trăiască asemenea unei comunităţi participante; analiza noastră globală şi realizarea faptului că proiectul de dezvoltare mondială nu a funcţionat după cum ne aşteptam, ne arată că este nevoie de schimbări fundamentale ale structurii — dar practica noastră nu ţine pasul cu teoria ... în cel mai bun caz săracii există ca o prezenţă pasivă în sistemele şi structurile noastre, dar nu ca parteneri activi".

O altă conferinţă principală a fost ţinută de o reprezentantă din Africa, Sithembiso Nyoni, care a precizat că resursele Bisericilor sînt de asemenea umane şi spirituale, remarcînd că atît Bisericile din Nord, cît şi cele din Sud, dispun de o bogăţie de informaţii, de tradiţii comunitare, înţelepciune, organizare şi alte asemenea experienţe ce pot fi împărtăşite. Vorbitoarea s-a adresat delegaţilor spunînd: „Să împărţim ceea ce sîntem mai întîi, înainte de a împărţi ceea ce avem. Această împărţire a noastră însăne trebuie efectuată la nivel atît orizontal, cît şi vertical". Vorbitoarea a accentuat o orientare care capătă din ce în ce mai mult teren în reflecţia ecumenică şi teologică actuală, în sensul că şi bunurile spirituale, nu numai cele materiale, trebuie luate în consideraţie cînd se vorbeşte sau se practică partajarea resurselor. Deci, în relaţiile ecumenice trebuie să existe un permanent schimb de bunuri, cu un accent deosebit pe cele nemateriale, cum ar fi experienţa liturgică, teologică, studii biblice, tradiţiile creştine, chiar în sensul larg al cuvîntului. Numai cînd se stabileşte un consens armonios asupra resurselor nemateriale, se poate trece la o partajare echilibrată a împărţirii resurselor materiale, căci Bisericile nu se pot numi bogate numai după criteriul material, ci şi după cel al spiritualităţii, teologiei, Liturghiei, tradiţiei creştine etc.

Pe toată durata întrunirii participanţii au căutat să formuleze noi forme de relaţii angajate, colaborări în mărturisire şi misiune, reciprocitate în a da şi a primi daruri, angajament reciproc pentru dreptate şi pace şi noi structuri care să dea posibilitatea tuturor persoanelor să participe la procesul de luare a deciziilor. S-a exprimat îngrijorarea cu privire la exploatarea resurselor umane şi naturale, lipsa auto-determinării din cadrul familiei creştine, în diferite părţi ale lumii a treia, precum şi în legătură cu influenţa forţelor politice şi economice asupra distribuirii bogăţiilor, subliniindu-se rolul nefast al companiilor multinaţionale, al dobînzilor şi datoriilor externe etc.

Rapoartele grupurilor de lucru care au fost adoptate de plenară au recomandat criterii care să slujească drept linii îndrumătoare pentru împărţirea resurselor. S-a avut în vedere în special modul cum trebuie ajutate comunităţile sărace din Africa, Asia, America Latină, fără ca donatorii din Nord să exercite presiuni asupra recipienţilor.

Conceptele de partajare ecumenică a resurselor au fost dezvoltate în studiile biblice prin imaginea legămîntului din Vechiul Testament, a Trupului lui Hristos care este Biserica şi a Euharistiei ca principiu fundamental în creştinism de împărtăşire a întregii comunităţi din acelaşi potir.

Semnalăm ... Semnalăm ...

● *În editura Mitropoliei Moldovei şi Sucevei a apărut o frumoasă monografie:* Mănăstirea Văratec *(1986, 274 p.), alcătuită din capitole scrise de Pr. Scarlat Porcescu, diac. Ioan Ivan, arhim. Bartolomeu Valeriu Anania, Zoe Dumitrescu-Buşulenga şi maica stareţă Nazaria Niţă. Istorie, activităţi social-culturale, activităţi cetăţeneşti-patriotice, bogat tezaur de cultură şi artă, acţiuni de prezentare şi reprezentare a Ortodoxiei româneşti, sînt tot atîtea aspecte care prilejuiesc o lectură interesantă care, ca un dangăt de clopot de aur şi argint, cheamă şi îndeamnă pe cititor să se prefacă în pelerin.*

● *De la Bogza citire: „Dacă aş afla că s-a născut un om pe care nici o anecdotă nu-l poate face să rîdă, m-aş teme că s-a născut Anticrist".*

(Trapez, CCXXXII, „România literară", 39, 1987, p. 7).

● „Fiinţă a fiinţelor noastre
Cuvîntul cutreieră lumea
Născută din rostirile lui"

Sînt trei versuri de început dintr-o frumoasă şi adîncă poezie semnată de Ion Brad („România literară", XX, 19, 1987).

● *Mircea Eliade se întoarce tot mai mult acasă, în cultura românească. Printre cei mai noi exegeţi, Mihai Rădulescu întreprinde o lucrare de identificare a premizelor operelor sale de maturitate şi notorietate mondială, în textele de tinereţe publicate în România. Descoperă astfel* în nuce *marile sale idei de mai tîrziu, deocamdată în* Fragmentarium *(Bucureşti, 1939), şi în* Insula lui Euthanasius *(Bucureşti, 1943), şi anunţă că îşi va continua investigaţia în* Jurnal *şi în alte fragmente autobiografice.*

Mihai Rădulescu cercetează conceptul de simbol *pe care Mircea Eliade îl voia restaurat ca instrument de cunoaştere (Fragm. p. 36—37), deplasînd interesul de la* istorie *spre* protoistorie *şi* preistorie. *Acolo găsea simboluri transmise prin tradiţii. El cerea aşadar promovarea studiilor de protoistorie, preistorie, antropogeografie şi de folclor. Mircea Eliade e încadrat astfel şi printre* etnologi. *Mihai Rădulescu observă şi notează îndeosebi referirile şi izvoarele româneşti ale savantului, apelul la* Mioriţa, *la noţiuni fundamentale ale sufletului românesc, precum* dorul *şi, în general, apelul la folclor care dă semnificaţii şi valori noi şi neaşteptate faptelor concrete, folclor care trimite totuşi la o experienţă iniţială, la un fapt. Asupra acestui lucru din creaţia lui Mircea Eliade, spune Mihai Rădulescu, nu s-a insistat suficient.*

Toate acestea şi desigur şi altele încă, pe care Mihai Rădulescu le anunţă la sfîrşitul articolului său, sînt căile spre Istoria credinţelor şi a ideilor religioase, *de mai tîrziu.*

Cercetarea întreprinsă de Mihai Rădulescu este o extrem de importantă demonstraţie cu supense! *Aşteptăm urmarea.*

(v. Mihai Rădulescu, La genèse d'une vision scientifique. Aperçu sur quelques essais roumains de Mircea Eliade, *în rev. „Synthesis", XIV, 1987, p. 55—64).*

● *Sub genericul „Literatura pontică", revista „Tomis" a publicat sub semnătura lui Constantin Sorescu un serial intitulat IOAN CASSIAN (an. XXII, nr. 9, 1987, partea a III-a). O lectură nouă, surprinzătoare, a strămînului nostru dintre Dunăre şi Mare, întreprinsă în termenii unei hermeneutici moderne, care îl înscrie cu totul altfel în fenomenul cultural al epocii, dar şi în general al culturii fără vîrste. Altfel decît au făcut-o cei care s-au mai ocupat de scrierile lui. E un model de recuperare care ar trebui extins. Asemenea recuperări de mare valoare mai reuşeşte, cu multă subtilitate, şi Andrei Pleşu, deşi nu merge pe texte anume, precum Constantin Sorescu, dar ecourile din literatura genului sînt uşor detectabile cunoscătorilor, d. p. în „Minima moralia" (ex. în* Minima Moralia — VI — Judecata morală şi problema destinului, *în „Viaţa Românească", LXXXI, 3—4, 1986, p. 142—145).*

● *Sub genericul* „Mari tradiţii ale continuităţii noastre spirituale", *„Contemporanul" a reluat încă neelucidata problemă a „Manuscrisului de la Ieud" pe care, mulţi cercetători, îl datează 1391 sau 1392, fiind socotit astfel cel mai vechi document de limbă română scrisă. Unii mai hotărîţi pentru datarea de mai sus, alţii evitînd cu grijă o pronunţare* pro *sau* contra, *autorii celor două pagini fac toţi bine că readuc în atenţia cercetătorilor şi a publicului, această controversă ale cărei concluzii definitive* pro *ar bucura cultura română cu o bucurie mai mare decît un secol, dacă o comparăm cu scrisoarea lui Neacşu din 1521! Prof. univ. dr. I. C. Chiţimia în art.* „Mîndria de neam şi de cartea lui veche" *adaugă cel puţin un element în plus la demonstraţiile de pînă acum în favoarea vechimii* Manuscrisului. *Prof. dr. Dumitru Şerbu, în art.* „Cu privire la vechimea unui document de limbă românească scrisă" *reia şi dezvoltă ceea ce a susţinut dintru început — tot în favoarea vechimii — iar Dr. Vasile Vetişanu, realizatorul paginii din „Contemporanul" nu are nici o îndoială că sîntem în faţa* „primului text de limbă română". *Mai scriu Dr. Valeriu Rusu, Dr. Gh. Focşa şi Constantin Coşman (Contemporanul, nr. 21/1987, p. 8—9). Vasile Vetişanu a scris despre „Codicele de la Ieud" şi în „Luceafărul":* Pe drumul limbii române, *aducînd argumente şi nume mari în sprijinul lor (Luceafărul, nr. 31, 1987, p. 6). Nu ştim cît va dura acest dialog în care părţile par a nu se auzi. Oare cum s-ar putea institui o instanţă care să tranşeze problema? Să fie ea, cumva, una dintre cele cîteva mari probleme fără soluţie din istoria culturii? Nu. E evident că nu avem de a face cu aşa ceva, atîta vreme cît soluţiile există. Numai că nu concordă. Sînt cînd tari de o parte şi slabe de cealaltă, cînd tari de cealaltă şi slabe dincoace. Nefiind deci de categoria problemelor fără soluţii, aici soluţia există. Numai că trebuie găsită şi demonstrată fără putinţă de tăgadă, cea bună. E încă o dată o invitaţie la mai adîncă cercetare.*

● *„Tribuna României" publică o pagină de versuri de Eminescu în traducerea engleză a lui Corneliu M. Popescu, un genial traducător al operei eminesciene, din păcate plecat prea repede dintre noi, în 1977. O prezentare a tînărului poet-traducător face Lidia Vianu („Tribuna României", XVII, nr. 355, ian. 1988, p. 10).*

ANTONIE P.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACŢIE: Dr. *Antonie Plămădeală*, Mitropolitul Ardealului — preşedinte; Pr. prof. Dr. *Dumitru Abrudan* — redactor responsabil; Arhid. prof. Dr. *Aurel Jivi*, Arhid. *Gheorghe Papuc*, Pr. prof. Dr. *Mircea Păcurariu*; tehnoredactori: Arhid. *Ezechil Oancea*, Pr. *Teodor Damian*; corector: Pr. *Vartolomeu Constantinescu*.

Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" — sectorul export-import presă P. O. Box 12-201, telex 10376 presfir Bucureşti, Calea Griviţei nr. 64—66.

ABONAMENTUL pe un an: 150 lei. Cont nr. 45.10.4.09.2. Taxa poştală plătită în numerar Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu | 44.206 |